

PLATO'S EU

Filozofsko učenje
za spletno okolje
v EU

“Globalna solidarnost”

Co-funded by
the European Union

Različica	Datum	Komentarji
1		<i>Prvi osnutek delavnice, kot je bil pripravljen za PRP2, je bil ponujen partnerstvu v revizijo.</i>
2		<i>Slovenska različica</i>
Naslov dokumenta:	<i>Globalna solidarnost</i>	
Datum izdaje:		
Avtor:		
E-mail naslov:		
Sodelujoči pri dokumentu:	<i>PLATO'S EU partnerji</i>	
Ocenjevalec kakovosti	<i>/</i>	
Število strani:	<i>8</i>	
Status zaupnosti:	<i>Javno</i>	

KAZALO

DELAVNICA:	4
“GLOBALNA SOLIDARNOST”	4
1. UVOD V TEMO	5
2. PREGLED LEKCIJE	5
3. LEKCIJA – AKTIVNOSTI DELAVNICE	6
3.1 Tri značilnosti solidarnosti	6
3.2 Taksonomija solidarnosti	7
3.3 Globalna solidarnost	7
3.4 Solidarnost kot posledica upora proti nepravilnosti	7
3.5 Nevarnost solidarnosti?	8
4. RAZPRAVA	8
5. DODATNI VIRI	8

Co-funded by
the European Union

DELAVNICA:

“GLOBALNA SOLIDARNOST”

1. UVOD V TEMO

Delavnica se osredotoča na vprašanja politične filozofije. V delavnici bodo bolj natančno obravnavana vprašanja: »Kaj je solidarnost?«, »Ali je lahko solidarnost globalna?«, »V kakšnih okoliščinah jo je mogoče vzpostaviti globalno solidarnost?«, »Ali gre za posebno vrsto odnosa, ki ga je mogoče vzpostaviti?«, »Ali je solidarnost določena vrsta aktivnosti oz. ali lahko motivacija povzroči delovanje?«, »Kakšne stvari so solidarne in ali je lahko solidarnost uresničevati ali izkazovati s prisilnimi sankcijami?«, »Ali je solidarnost nekaj, kar potrebuje pojasnila, ali nekaj, kar pojasnjuje?«, »Je solidarnost opisni ali ocenjevalni koncept ali oboje?«, »Ali je lahko solidarnost slab pojem?«

V prvem koraku bomo opredelili splošne značilnosti, ki so skupne vsaki vrsti solidarnosti. Solidarnost je oblika družbene enotnosti, ki člane povezuje v prepoznavno solidarnostno skupino. Solidarnost posreduje med skupnostjo in posameznikom, združuje elemente komunalizma in individualizma. Solidarnost je oblika kolektivne odgovornosti. V drugem koraku se seznanimo s taksonomijo solidarnosti, ki opredeljuje tri različne oblike solidarnosti: družbeno, državljansko in politično. V tretjem koraku se bomo osredotočili na razumevanje solidarnosti kot izraza upora proti nepravilnosti in različnim vrstam krivic. Na koncu lekcije sledi razprava o načelih, ki bi bila pomembna za vzpostavitev globalne solidarnosti.

2. PREGLED LEKCIJE

V tej učni uri se bomo posvetili dejavnostim, ki so namenjene obravnavi osnovnih vprašanj politične filozofije, zlasti solidarnosti. Že naslov sam postavlja glavno vprašanje: "Globalna solidarnost /Komu je mar za solidarnost?«. Naslov naj bo učencem vodilo pri problematiziranju problema, ki se zdi na videz jasen. Učna ura se bo začela z nedorečenostjo problema solidarnosti in izpostavitvijo, da do danes še ni bil sprejet kanon o solidarnosti. Nato se bomo osredotočili na značilnosti družbenih solidarnosti, državljanske solidarnosti in globalne solidarnosti, ki so medseboj povezane in odvisne od medsebojne podpore ljudi, ki se nahajajo »v istem čolnu«. Prav tako se bomo osredotočili se idejo o razširitvi solidarnost onkraj lastne družbe na celotno človeštvo (globalna solidarnost). Raziskovali bomo vprašanje ali se solidarnost lahko izraža tudi v boju proti nepravilnosti ali krivicam različnih vrst. Vprašali se bomo, ali lahko notranje solidarna skupina zatire individualnost svojih članov.

Za delavnico je potrebno uporabiti določen material. Če imate težave zagotoviti vso potrebno opremo, lahko preprosto improvizirate (npr. uporabite prenosni računalnik namesto pametnega telefona itd.)

Potrebni pripomočki:

- več listov belega papirja (A3 ali A4),
- pisala, pametni telefoni, viri o izbranih temah (glej 3.2 spodaj),
- podatki,
- projektor in projekcijsko platno.

Cilji delavnice:

- Učenci bodo bolje razumeli pojem solidarnosti;
- Učenci se bodo zavedali razlik med različnimi vrstami solidarnosti;
- Učenci bodo spoznali, da je mogoče idejo solidarnosti razširiti tudi zunaj meja njihove družbe;
- Učenci se bodo zavedali, da se lahko solidarnost izrazi tudi kot nasprotovanje nepravilnosti ali krivicam različnih vrst;
- Učenci se bodo zavedali, da lahko notranje solidarna skupina zatre individualnost njenih članov.

3. LEKCIJA – AKTIVNOSTI DELAVNICE

Učna ura je sestavljena iz petih učnih dejavnosti, ki so med seboj povezane. Vsaka je opisana v ločenem podpoglavju.

3.1 Tri značilnosti solidarnosti

Prvič, solidarnost je oblika družbene enotnosti, ki člane povezuje v prepoznavno solidarnostno skupino, ki jo lahko poimenujemo solidarnostna. Drugič, solidarnost posreduje med skupnostjo in posameznikom, pri čemer združuje elemente komunalizma in individualizma. Solidarnost sestavljajo posamezniki, kljub temu pa gre za kolektivno entiteto in ne zgolj za vsoto njenih delov. Tretjič, solidarnost je oblika kolektivne odgovornosti.

Delavnico začnemo tako, da učence razdelimo v skupine po tri do pet. Njihova naloga je, da skušajo z lastnimi besedami opisati solidarnost, pri tem pa lahko uporabljajo vire, ki jih dobijo preko literature in spletnih virov.

3.2 Taksonomija solidarnosti

Govorili bomo o treh različnih oblikah solidarnosti: (1) družbeni, (2) državljanski in (3) politični. Družbena solidarnost (1) temelji na skupni identiteti vseh članov. Državljska solidarnost (2) se nanaša na odnos med politično državo in njenimi državljani. Pri politični solidarnosti (3) gre za enotnost posameznikov, ki so zavestno zavezani soočanju z razmerami nepravilnosti, zatiranja, tiranije ali družbene ranljivosti.

Na koncu naj učitelj učencem postavi naslednja vprašanja za razpravo:

1. Za družbeno solidarnost je značilno, da skupne značilnosti ustvarjajo družbene vezi. Katere vrste družbenih vezi poznate?
2. Katere družbene solidarnosti kažejo največjo kohezijo?
3. Ali se pri državljski solidarnosti pojavlja odgovornost za zaščito državljanov? Pred čim jih je treba zaščititi?
4. Za politično solidarnost je značilna skupna zavezanost ideji družbene pravičnosti. Katere značilnosti morajo izpolnjevati ideje o socialni pravičnosti?
5. Kako bi razložili idejo, da imajo v politični solidarnosti moralne zaveze prednost pred družbenimi vezmi?

3.3 Globalna solidarnost

Idejo solidarnosti je mogoče razširiti prek meja lastne družbe, skupnosti ali skupine - kvečjemu na celotno človeštvo (globalna solidarnost). Na začetku te dejavnosti učence razdelite v skupine. V skupinah bodo učenci razpravljali o tem, pod kakšnimi pogoji bi se lahko ideja skupne, državne solidarnosti razširila na globalno solidarnost. Kakšne koristi bi prinesla ta razširitev? Ali bi to vplivalo na zmanjšalo parametrov skupne, na državi temelječe solidarnosti? Na podlagi raziskave ugotovite, v katerih pogledih so se različne skupine učencev strinjale.

3.4 Solidarnost kot posledica upora proti nepravilnosti

Solidarnost je mogoče razumeti in izraziti z idejo upora proti nepravilnosti ali krivicam različnih vrst. Nanaša se na družbeno-politične boje za spremembo pomembnih vidikov obstoječih oblik družbenega in političnega življenja. Naslavlja nepravilnosti sedanjega reda.

Z učenci razpravljajte o naslednjih vprašanjih:

1. Katere krivice v sodobnem družbenem in političnem življenju se vam zdijo najbolj pereče?
2. Katere postopke za odpravo krivic v sodobnem družbenem in političnem življenju bi predlagali?

3.5 Nevarnost solidarnosti?

Notranje solidarna skupina lahko pritiska na vse svoje člane do te mere, da začne zatirati individualnost svojih članov.

Vprašanja:

1. Kakšna so tveganja, ki jih prinaša množična/davčna družba?
2. Ali lahko notranje solidarna skupina dehumanizira tujce?
3. Za notranje solidaristično skupino je značilen družbeni aktivizem. Kaj menite o tem?

4. RAZPRAVA

Z naslednjimi vprašanji lahko razširite teme, ki so bile obravnavane v okviru tekom delavnice:

Kateri so razlogi ali obveznosti za solidarnost?

- Kakšno je njihovo razmerje do univerzalistične sodobne morale?
- Kakšen je odnos solidarnosti do pravičnosti, demokracije, družbene svobode ali blaginje v državnih institucijah?
- Kaj je solidarnost v kontekstu političnih bojev in družbenih gibanj za spremembe? V kakšnem smislu so lahko te oblike solidarnosti globalne?

5. DODATNI VIRI

- https://files.libertyfund.org/files/869/0161_Bk.pdf
- <https://plato.stanford.edu/entries/morality-definition/>
- <https://www.verywellmind.com/what-is-morality-5076160>
- <https://www.merriam-webster.com/dictionary/morality>
- <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/morality>
- https://philosophynow.org/issues/152/The_Enigma_of_Reason_by_Hugo_Mercier_and_Dan_Sperber
- https://www.motherjones.com/files/emotional_dog_and_rational_tail.pdf

Co-funded by
the European Union

